

mennyivel bővültek az ismeretei. A magyar irodalomban eddig egyáltalán nem volt ilyen, a vad népek egész életét tárgyaló könyv; ennél hathatósabb eszközt a néprajzi ismeretek terjesztésének képzelni se lehet. A könyv egy kitűnő angol ethnografusnak és utazónak, *Scott Elliot*-nak műve s *Schöpfung* Aladár fordította le gondos, szép és színes magyarsággal. Gazdagon van illusztrálva s az eredeti angol kiadással teljesen egyforma kiállításban, finom metszésű betűkkel, kitűnő papíron, művészi kötésben jelent meg a Franklin-Társulat «Ismeretterjesztő Könyvtár» című vállalatában. Ára kötve 8 korona.

*

Fodor Árpád: A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések I. Évkönyve.

Az Országos állatvédő Egyesület kezdeményezője volt annak a kormányrendeletnek, mely az 1906. évtől kezdve a Madarak és Fák Napjának megünneplését az ország valamennyi népiskolájában rendszerezte. Az egyesület a madarak és fák napjának négy évi fennállása után tájékozást óhajtott magának szerezni arról, hogy a kormány rendelete a gyakorlatban miképpen érvényesült és azért a kir. tanfelügyelőket felkérte arra, hogy a nap megünnepléséről szóló iskolai jelentéseket feldolgozás és összeállítás végett az Egyesületnek átengedjék. A kérelemnek a tanfelügyelők túlnyomó száma (51) eleget tett és a beérkezett anyag feldolgozásának első kísérletét teszi a jelen füzet, mely egyenként felsorolja a vármegyéket és az iskolákat, melyekből jelentések érkeztek. Az összefoglalásból megtudjuk, hogy az intézmény örvendetesen fejlődik és hogy 1407 iskolából érkezett jelentést használhatott fel az Évkönyv szerkesztője. E füzetet az Országos Allatvédő Egyesület (IX., Ernő-utca 11—13.) a nap ünneplése körül közreműködött valamennyi néptanítónak közvetlenül, díj nélkül megküldi és érdeklődőknek szóbeli vagy írásbeli megkeresésére szintén díj nélkül bocsátja rendelkezésére.

*

Lissák Jenő: A számtoló kézikönyve. Budapest, «Pátria». 1911. 94. l.

Egész sereg műveletet (például szorzást, osztást, gyökvonást stb.) jelentékenyen gyorsabban végezhetünk el, ha közvetlen számítás helyett a logaritmustábla használatához folyamodunk. Még több időt takarítunk meg, ha a műveleteket nem írásban papíron, hanem az ú. n. logaritmusléc (vagy a szerző szerint «számtoló») segítségével

hajtjuk végre. A logaritmustábla előnye például az, hogy szorzás helyett összeadást kell végeznünk. Ha logaritmusléc van kezünkben, akkor összeadás helyett számokkal ellátott léceket kell tologatnunk és a kész eredményt mindjárt leolvashatjuk. E fölötte praktikus eszköz megértését és használati módjának alapos elsajátítását teszi lehetővé a címben jelzett munka. Előadása világos és részletező; a gyakorlatban előforduló feladatok tárgyalását lehetőleg kimeríti. Melegén ajánlhatjuk mindazoknak, akik a számtolóval meg akarnak ismerkedni.

Sz. A.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A holnap egyeteme. Az egyetemek feladatával foglalkozik *E. Waxweiler* brüsszeli professzornak az a beszéde, amelyet a múlt évi nemzetközi kiállításon tartott. Először is megállapítja, hogy ma nem az egyetem feladata az emberiség értelmi örökségének fennmaradását biztosítani. Ezt a feladatot ma a kutatás céljából szervezett külön intézmények, a tudományos társaságok, az akadémiák, a kongresszusok végzik. Az egyetem manapság iskola, még pedig szakiskola, amelyet azért hallgatnak, mert csak az egyetem ad a vezető pályákra képezítő okleveleket. De mit kíván a mai társadalom azoktól, akik ezt a társadalmat vezetni akarják? Először is értelmességet, kritikai érzéket, azonkívül pedig azt, hogy bizonyos tudományos ismereteik is legyenek. Ha a mai egyetemek alkalmazkodni akarnak a jelenkor követelményeihez, arra kell törekedniök, hogy hallgatóik megszerezhessék az előbb említett képességeket és ismereteket.

Az egyetemek reformjával nem kell addig várakozni, míg a középiskolákat reformálják: a középiskolák majd alkalmazkodni fognak a megreformált egyetemekhez. Az egyetemnek érett elméjű hallgatókra van szüksége, azért a felvételhez első feltételnek a 19 éves kort kellene kikötni. A nőknek sem szabad más feltételeket szabni, mint a férfiaknak. A felvételi vizsgálat — függetlenül az esetleg meglevő érettségi bizonyítványtól — 15 napos volna, úgyhogy ezalatt pontos felvilágosítást lehetne szerezni a jelöltek megfelelőségéről. Laboratoriumi kísérletek, fogalmazások, mennyiségtani feladatok, a megfigyelésekről való beszámolások és beszélgetések elég jó vizsgálati tárgyak volnának. Azok, akik ezen a vizsgálaton beválnak, 5—7 évig tartoznának az egyetem kötelékébe, mert Waxweiler szerint öt évnél kevesebb egyetemi tanulmány mindenestre kevés. A hallgatók tanulmányai két évig egészen közös mederben folynának. Megismerkednének mindenekelőtt a felsőbb mennyiségtan elemeivel; laboratoriumi